Цана нумэру 50 кап.

БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

Рэдакцыя і Адміністрацыя — Востра-Брамская, № 9 — адчынена што дня, апрача сьвята, 10—3 гадз.

АБВЕСТКІ: 1 радок перад тэкстам 4 рублі. 1 радок за тэкстам 2 рублі. 3 безработных за усю абвестку 2 рублі.

Год I. Вільня, Субота, 5 ліпня 1919 г. № 37.

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАМІТЭТ

гэтым абвяшчае,

што у канцэлярыі Камітэта (*Вострамская № 9*),

робіцца рэгістрацыя безработных беларусаў, для якіх Камітэт склікае сход 8 ліпня (юля) для арганізацыі работніцкіх арцеляў, якім на днях можа быць дадзена праца.

КАМІТЭТ.

КАРТА ЗАХОДНЯЙ ЭЎРОПЫ.

З падпісаньнем немцамі міру можна сказаць, што ўвесь сьвет увайшоў у новую эпоху жыцьця, калі даўнейшыя стасункі, у якіх знайходзіліся народы паміж сабою, зьмяніліся на іншыя, і карта Эўропы (ды й ня толькі Эўропы) перакроілася на новы лад.

Як і трэба было чакаць, ня гледзячы на нямецкія пабеды ў першыя чатыры гады вайны, узяла верх Антанта, пакончыўшая з вайной адзіным моцным ударам. Ад гэтага удару, настолькі моцнага, што самы немцы не спадзяваліся, адразу зваліліся з ног Турцыя, Баўгарыя і Аўстрыя. Нямеччына, як самая мацнейшая, яшчэ некаторы час стаяла на нагах, ня хочучы здавацца на міласьць пабядзіцеляў, але бачучы, што выкруціцца з бяды ніяк ня можа, сашчаміўшы зубы, падпісала мір, каторы яе нізводзіць на палажэньне слабой дзяржавы.

Ад Нямеччыны аддзялілі кавалкі яе тэрыторыі. На захадзе—Францыя дастала Эльзас і Латарынгію, Бэльгія таксама забрала добры кавалак. На ўсходзе Чэхія, а больш усяго Польшча, забралі ад немцаў таксама вялікія кавалкі. Зарыцца на нішто сабе кавалачак і Літва. Данія зьбіраецца адабраць у немцаў Шлезвіг-Голштынію. Нямеччына згубіла ўсе свае калёніі, ўвесь свой ваенны і гандлёвы флёт, і нарэшце Нямеччына мае заплаціць Антанце вялізарную кантрыбуцыю. Але ўсё-ж Нямеччына, не памёрла і жыве, ня так, як Аўстрыя і Турцыя, каторыя, можна сказаць, саўсім згінулі. Толькі Баўгарыя, дзякуючы можа таму, што першаю адмовілася ад вайны з Антантай, утрымалася і толькі троху абшчыпана будзе румынамі, сэрбамі і грэкамі.

На руінах пабітых гасударстваў ужо паўсталі новыя гасударствы: польскае, чэскае, паўднёва-славянскае. Пашырыліся гасударствы: грэцкае, румынскае, італьянскае, францускае, бэльгійскае і дацкае

Прыглядаючыся да карты Заходняй Эўропы, мы бачым цяпер саўсім іншыя контуры граніц і саўсім іншыя навет гасударствы. Францыя і Бэльгія пашырыліся на ўсход і сталі вялікшымі. Італія таксама пашырылася на поўнач і на ўсход. Францыя і Італія сталі цяпер самымі магутнымі гасударствамі кантынэнтальнай Эўропы і будуць граць ў Эўрапэйскім «канцэрце» першую скрыпку. За імі ўсьлед ідуць Польшча, Румынія, Юга-Славія, Чэхія і Грэцыя—таксама вельмі дужыя гасударствы, але-ж слабейшыя ад першых.

Есьць яшчэ два гасударствы, каторыя паўсталі і зрабіліся незалежнымі, хоць і ваявалі процiў Антанты,—гэта—аўстрыйская Нямеччына і Вэнгрыя. Аўстрыйская Нямеччына хацела-б далучыцца да Нямеччыны кайзэра Вільгельма, але дзяржавы Антанты гэтага не дапусьцілі, і яна змушана быць аддзельным незалежным гасударствам, як і Вэнгрыя.

Такім чынам, мы бачым, што карта Заходняй Эўропы саўсім зьмянілася, галоўным чынам у кірунку абразаваньня этнаграфічных гасударстваў, тэрыторыі каторых да вайны ці цалкам уваходзілі ў склад Нямеччыны і Аўстрыі, а таксама Турцыі і Баўгарыі, ці часьцінамі.

Новыя гасударствы не валадаюць вялікімі тэрыторыямі, бо яны ня ўключаюць у сябе чужых зямель. Гэта ўсе народныя гасударствы, ў каторых, можа за вельмі малымі выключэньнямі, жыве толькі адзін даны народ.

Ня можам не падчыркнуць, што усе славянскія народы, якія прыгняталіся Аўстрыяй і Нямеччынай, сталі цяперь незалежнымі.

Славянства мае цяпер права сьвяткаваць вялікі мамэнт свайго адраджэньня. Трэба толькі пачакаць, каб і ўсходняя Эўропа, ў якой жывуць славянскія народы: украінскі, беларускі і велікарускі выйшлі кожны на пуцьну сваёй незалежнасьці і адбудавалі кожны паасобку свае незалежныя гасударствы.

Тады ўсе незалежныя славянскія народы зажывуць кожны дзеля свайго і агульнага славянскага шчасьця. Гэта будзе вялікае славянскае сьвята.

Нам астаецца яшчэ сказаць некалькі слоў аб Англіі. Англія—не контынэнтальная дзяржава. Яна стаіць як-бы збоку Эўропы, але цесна з ёю зьвязана. Пасьля вайны яе тэрыторыя засталася той-жа, як і да вайны, калі ня лічыць новых каленій, якія Англія адобрала ад Нямеччыны; «Карта» Эўропы гаворыць як-бы аб тым, што Англія нічога ня выйграла.

Тут мы і павінны сказаць, што моц і вага гасударстваў залежаць ня столькі ад іх вялікасьці, як ад таго, якія средствы ў іх ёсьць, каб прымусіць другіх лічыцца з сабой. І вось мы бачым, што Англія, пасьля вайны зрабілася гасударствам, у каторага ёсьць так многа гэтых срэдстваў, што з ёю ніхто раўняцца ня можа. Ваенны і гандлёвы флёт Англіі такі вялізарны калі раўняць з флётамі іншых дзяржаў, што Англіі няма чаго і каго баяцца, з ёю няма каму цяпер канкурыраваць, хіба толькі Амэрыцы і Японіі, каторыя ад Эўропы вельмі далёка. Такім чынам, у рэзультаце вайны, ў Зах. Эўропе, можна сказаць, ўсё зьмянілася. Ад былых вялікіх дзяржаў асталіся толькі Францыя і Італія. Паўстал

новыя дзяржавы, каторыя, як нам здаецца, ня могуць быць прылічаны ні да вялікіх, ні да малых.

І над усёй Эўропай і як-бы збоку яе стаіць магутная Англія, каторая і возьме на сябе роль дырыжора ў многагалосным Эўрапэйскім канцэрце, які яшчэ больш павялічыца, калі на руінах б. расейскай імпэрыі паўстануць новыя гасударствы, таксама ўсе больш малыя і сярэднія па вялічыне і магутнасьці.

Гарро.

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Весткі Польскага Генеральнага Штабу.

1 ліпня

Галіцыйска - Валынскі фронт.

На Галіцыйскім фронце ўчора баёвай дзеяльнасьці ня было. Глаўныя нашы сілы стаяць на здабытых пазыцыях. Пярэднімі сваімі аддзеламі яны падыходзяць да няпрыяцеля.

На Валыні пасьля цэладнёвай дзеяльнасьці артылерыі пад Рафалаўкай, бальшавікі хацелі заатакаваць нашыя пазыціі, але былі адбіты агнём нашых кулямётаў.

Палескі фронт.

Атакі бальшавікоў на ўсім фронце былі адбіты.

Літоўска-Беларускі фронт.

Дужая дзеяльнасьць разьведчыкаў, пераходзячая ў некаторых мясцох на паўночным вучастку ў бойкі патрулёў.

ПАЗНАНСКІ ФРОНТ.

Паўночны фронт.

На цэлым фронце сягоньня паднялася дзеяльнасьць артылерыі няпрыяцеля. На куяўскім вучастку нямецкая артылерыя дужа абстрэлівала—часам і удушлівымі газамі—Зэлехлін, Будзякі, Бронево, Мілево, Тарказо, Кронжково і Дамбрууку. У будзінскім раіоне, няпрыяцель дужымі атрадамі двойчы заатакаваў Канары, па паўдні Грабууку а ўвечары пад заслонай кулямётаў і Офэліе. Атакі гэтыя паўсюды адбіты агнём, ці контр-атакамі. Мы патрацілі некалькі забітых і раненых. Пад Канарамі нашых раненых немцы дабілі прыкладамі.

Заходні фронт.

Пад Жэмбускем дзеяльнасьць нямецкай артылерыі на Клоновец.

Каля Кабылярні і Кольнам адбіты нямецкія патрулі.

Паўднёвы фронт.

На равіцкім вучастку слабы агонь кулямётаў і дробныя стычкі. На другіх вучастках спакой.

Пратэст Колчака.

СТАКГОЛЬМ. З пэўных крыніц пішуць, што Колчак запратэставаў проціў можнасьці акупацыі Петраграда фінляндзкімі і эстонскімі вайскамі. Ён проціў хаўруса з Фінляндзіяй і лічыць, што гэткі хаўрус будзе шмат каштаваць Расеі. (БВД).

Даражыня у Бэрліну.

БЭРЛІН. З прычыны забастоўкі чыгунчыкаў зусім перасталі падвазіць бульбу і малока да места. Правоз другіх прадуктаў зусім зьменьшыўся. У Бэрліне пачынаецца голад. За цэнтнар бульбы трэба плаціць 150 марак, за хунт валовага мяса 25 марак, за фунт масла 60—70 марак. (П. А. Т.).

Палякі баяцца немцау у Верхняй Сілезіі.

САСНОВЕЦ, 2 ліпня. Сярод нямецкіх афіцэраў ходзіць вестка, што ў гэтых днях будзе абвешчана рэспубліка Верхняй Сілезіі. Пасьля падпісаньня міру тут ідзець сьпешная канцэнтрацыя войск; замена сілезкіх палкоў на баварскія і саксонскія сьведчаць аб праўдападобнасьці гэтых чутак.

Аб пляновасьці нямецкіх акцый сьведчаць такія самыя весткі з Торна і Заходняй Прусіі, аб чым даводзіць агенцыя П. А. Т.

Пратэст.

«The Ewening Post» піша, што 25 чэрвеня ў Нью-Іорку адбыўся вялізны латвійска-літоўска-эстонска-украінскі мітынг, з якога паслалі ў Парыж катэгарычны пратэст проціў увахода польскіх войск у Літву і Украіну. Мітынг выказаў пажаданьне ад адраджаючыхся дзяржаў, каб была прызнана незалежнасьць латвійскага, літоўскага, эстонскага і украінскага народаў і пратэстуе проціў імпэрыялізму палякоў і бальшавікоў.

Злучэньне Колчака з Пауночным фронтам.

ГЕЛЬСІНГФОРС. Кар. «Св. Сл.» падае да ведама, што з пачатку чэрвеня устаноўлена параходнае саабшчэньне паміж Мурманам і Архангельскам, з аднаго боку і Сыбір'ю з другога. Ужо адпраўлена некалькі параходаў з вайсковым грузам для войск Колчака. Для перавозкі грузаў па рацэ Обі ёсьць спэцыяльная флоцілія. З Сыбіры ў Архангельск прывозяць муку, масла, сала і сушонае мяса. У блізкай будучыне чакаецца злучэньне войск Колчака з Архангельскай арміяй і на фронце, бо з Пермі пасланы кавалерыйскі атрад у паўноч-заходным кірунку. Тэхнычная каманда, якая істнуець пры атраду, пракладвае тэлеграфную лінію.

Дзьве душы.*)

Ня можна трываць! Як цяжка. Газэт няма трэцьці дзень. У сяле ходзяць нейкія дурныя чуткі. Быццам у Расеі будуць забіваць усіх-чыста паноў. Быццам панскія двары сахою ўзаруць

І выплываюць абразы...

Князь, белы, як крэйда, кажа з трыбуны, што на Беларусі няма клясавага змаганьня. Вялікі груд бежанцаў — старыя, дзеці, бабы—раптам шалёна кідаецца на яго.

Растоў на Дану. Станцыя. Каўкаскі і маскоўскі сустрэчныя паязды стаяць побач цэлую гадзіну ці блізка таго. Клумлівая куламеса людзей — там усе нацыі і клясы—бітма набіла пэрон. Малады чарнявы прапаршчык, з глыбокім смуткам у карых прыгожых вачох (гэта ён сам) ідзе ў залю 1-га кляса, дзе па застольлях сядзіць новая і даўнейшая публіка: паны і мужыкі ў салдацкіх шынэлях. Вун там за асобным столікам, у вугле, селі ўдвух: чорны, лысенькі, разумны армянін і кастамары, сур'ёзны пан з калматымі чорнымі бровамі пры сівеючых валасох, са стродкім паглядам. Нешта ўздумаваецца... Ах, ды гэта-ж яна казала, што такі яе бацька.

— Во, душа, Мікола Мартынавіч, дагуляліся вы, радыкалы! На Каўказ захацелі, на самоту?

— А трэба даведацца сям'і—хмарна кажа ён. Подаўга маўчыць.

— Мы работалі, мы працавалі, з нічога стварылі многа, скажу я вам, — вядзе ён гутарку далей так, быццам адказвае на свае думкі;—і каб гэткіх, як я, як мы, болей а болей,—Расея была-б слаўна, заможна і магутна. Ды ці мы-ж вінаваты, што ідуць зладзеі і гультаі і лезуць на месца, здабытае нямі.

Яны абодвы зьлёгку аглядаюцца на яго і гамоняць паніжонымі галасамі.

А ні думае Мікола Мартынавіч, што побач сядзіць той, каторы любіў Алю, яго папсаваную багацьцем дачушку. Не, ён яму не пaможа. Апошняя надзея праходзіць міма. І клумлівая куламеса людзей з пэрону раптам шалёна кідаецца на яго і лысенькага армяніна.

І душа двайціца. Дзьве душы. Тая, што плакала і жалілася на другую, на што яна мучыць яе падманкамі, цяпер цьвярдзеець, але робіцца нядобраю, набірае усе болей нейкай калянасьці і набет жорсткасьці. Няхай сабе тая плача па нейкай паненцы. Ей ня школа, і яна ня здрыгнецца, калі дзікая людзкая куламеса пашарпае на шматкі і князя, і Макасея-мілёншчыка, і разумца-армяніна. Ей ня школа... А тая, другая, падумала і здрагнулася.

Плывуць абразы...

Бывае так, што сярод холаду, шэрасьці, пустэльнасьці і нуды асеньняй прыроды, сярод прыкрага надвор'я самай познай восені на небе неяк няўпрыцям прагаліцца маленькі сіненькі лапічак—адзін, другі, трэцьці. Вось ужо не малая частка неба вызваляецца з-за хмар сіняя, радасная, яшчэ лёгка плывуць па яе берагох прыгожыя фарботы цёмных пасяродку і белых наўкол болачак. Яшчэ вісіць чорная-палавая туча далёка-далёка над лесам, як слова яна там дужа добра учапілася. А зірніце, зірніце скарэй, як вун там шпарка перасуналася астатняя срэбная хмарка цераз сонца; бліснуў з неба першы сноп сьветлага калосься на крыльлі прудаветрака; перабег залатой пасьцілкаю цераз папоў сад,—і усё весялеець, робіцца прыгожым; ціхенька варухнуліся галінкі

*) Гл. № 24—35.

Туркі наступаюць.

ЛЕНДАН. Бюро Рэйтара перадае трывожныя весткі з Малой Азіі. Турэцкія войскі з артылерыяй, у чатыры разы перавышаючая лікам грэцкія акупацыйныя атрады, хочуць выціснуць грэкаў з Малой Азіі. Падмога можа падасьпець не раней, як за 4—5 дзён.

Папа аб будучыне Літвы.

РЫМ, 1 ліпня. Кардзінал Каспары на ліст графа Тышкевіча ад 23 мая з просьбай аб прызнаньні незалежнасьці Літвы адказаў: «Сьвяты айцец пераконан у тым, што Літву чакае бліскучая будучына, ён моліцца за тое, каб гэты ганаровы народ атрымаў права на самаазначэньне. Ватыкан падтрымае Літву пры рэалізацыі яе зусім справядлівых дасяганьняў.

Уступкі Аустрыі.

ВЕНА, 30 чэрвеня. Цэловец, каторы быў яблыкам спрэчкі паміж паўднёвымі славянамі і Аўстрыйскай рэспублікай, аканчальна прызнаны за Аўстрыяй. Апрача таго, Аўстрыя атрымае значныя эканамічныя і фінансавыя прывілегіі. Вена будзе важным транзітным пунктам.

Выбары у жыдоускі Устанойчы Сойм.

ВЕНА, 1 ліпня. Галанцкая прэса піша з Ерусаліму, што 10 г. м. адбудуцца выбары ў Жыдоўскі Устаноўчы Сойм. Кабеты атрымалі права выбіраньня. Артадоксы зрабілі заяву, што ня будуць на выбарах, бо ня лічаць кабет грамадзянамі.

(Б. В. Г.).

Учынкі „школьнікау".

Рэдакцыя «Gazety Porannej» 29 чэрвеня напісала ніжэйсьледуючую адозву, да салдатаў арміі Галера, у польскай, францускай і ангельскай мовах:

«Салдаты! Зьвяртаемся да Вас ад імя свайго, а таксама і ад імя польскай грамады з дужай і гарачай просьбай: пакіньце жыдоў і іх бароды.

Усе вашыя школьна-анціжыдоўскія выступленьні раздзьмухіваюцца да вялізных разьмераў ў заграмічнай прэсе і шкодзяць Польшчы, даючы можнасьць паказаваць на Польшчу, як на край страшэннага барбарства. Польскі Сойм асудзіў ўсе выпадкі, якія рабіліся проціў жыдоў.

Просім вас, салдаты арміі, устрымайцеся ад усялякіх учынкаў проціў жыдоў, калі толькі жадаеце дабра Польшчы, за каторую вы прыйшлі змагацца».

Францыя пакрыуджана.

ПАРЫЖ, 22 чэрвеня. Марская ліга выдала адозву, ў якой апавяшчае, што Францыя на вайне патраціла ²/₃ свайго таннажу і што падзел нямецкага флоту зроблен несправедліва; далей выказаваецца пажаданьне, каб ўсе францускія страты былі вернены. Адозва ўспамінае абязанкі Амэрыкі і заклінае канфэрэнцыю разглядзіць гэтую справу, каб Францыя ня была-б у гандлёвай няволі.

Закрыцьце газэты у Бэрліне.

БЭРЛІН. Бюро Вольфа піша, што „Deutsche Ztg." зачынена па загаду главнакамандуючага і міністра абароны Носке за памяшчэньне стацьці, прызываючай да помсты за вэрсальскі мір.

Землятрасеньне у Італіі.

ФЛОРЭНЦЫЯ. У паўночнай Італіі дужае землятрасеньне. Парушана шмат дамоў і цэркваў. Зялезнадарожнга і пачтовага саабшчэньня няма.

У ВІЛЬНІ.

Паварот.

Павароту з Варшавы генеральнага камісара „Усходніх земляў" пана Осмолоўскага чакаюць 8-га ліпня.

Праваслауны камітэт.

У гэтую нядзелю Віленскі праваслаўны камітэт згукае агульны сход пасьля абедні ў царкве Сьвята-Духова Манастыра. На сходзе будзе заслухан адчот камітэта аб яго працы у гэтым годзе. Будзе адноўлена упраўленьне і абгаворaны пытаньні аб арганізацыі каапэратыва, кухні і страўні для бедных, страўні і кухні для дзяцінага дзённага прытулку. Дазвол на гэтыя ўстановы камітэт ужо мае.

Субсідыя уладыцы.

Як мы чулі, літоўскі урад разам з пажаданьнем, каб праваслаўны епіскап Елеўферый пераехаў у Коўна, выказалі ахвотнасьць даваць на яго жыцьцё субсыдыю ў суме 12,000 рублёў што году.

Пытаньне гэтае, пэўне, ў значнай частцы будзе заляжаць таксама і ад паглядy маскоўскага патрыархата.

Нас цікавіць, ці ёсьць тут які зьвязак з жаданьнем тутэйшага беларускага праваслаўнага насяленьня мець архірэя-беларуса, каторы ведаў-бы тутэйшыя мовы і першым чынам беларускую?

Канцэрт.

Нас просяць адзначыць, што 20-га ліпня у мескай залі мяркуецца быць стараньнем палкоўніка Радштэйна-Гулевіча-Бароўскага канцэрт з хорамі: беларускім, мандалінікаў і балабайнікаў, а таксама з балетам.

Падрабней будзе ў афішах.

Новая сыстэма.

Ад 5-га ліпня перастануць даваць муку, саланіну і цукар усім жыхаром па бонавых лістках старой заяўкі. Цяпер даваць прадукты будуць па адзнаках на пачпартох, якія зроблены ў часе апошняй перазаяўкі ўсяго віленскага насяленьня.

---

a старой бярозе, убачыўшы сонца, і мякчэйшай хоча быць мёрлая груда пад нагамі дзяўчыны, што сапіла вёдры, бяжыць вады, бяжыць і нейага сьмяецца, а сонейка забылася, забавілася, любуецца на дзявоцкае прыгажства.

Бывае так.

А там ізноў—шэрая нуда.

Белы тварык з блiскучымі чорнымі вачмі і пасмачкамі; а ў тых вачох радасна-вясёлы, ціхі сьмех, — гаіць Аля ў сонечным арэоле. І ўсё весялеець, робіцца прыгожым. Аля! Аля!

Ах... аднойчы распачаў утарку аб яе паглядах на пахаджэньне роду, бацькe і—як уважае палітычны пытаньні, але яна, відаць, зразумела та, што ён бяднейшы за яе, і зажмала яу рот бусямі, прасіла, каб болей не каў аб палітыцы.

А можа і тады, навет, думала, што усё-роўна у іх нічога ня выйдзе, дык няма чаго аб тым гаварыць, ня на што супакаіваць яго.

А можа і яшчэ гарэй зразумела яна? Напэўна! Яна думала, што на ябагацьце галяцца!

Бывае так.

І тады—шэрая нуда.

— Так, так, так! Бывае!! — кінуўся ад вакна.

— Што ты крычыш тут адзін? — уваходзіць Мікола, добры, слаўны Мікола.

— Кажу: бывае... усё бывае! Вось уздумаў на аднаго знаёмага, Міколу Мартынавіча, цёзку, бач, твайго. Ніколі ня бачыў яго, а як жывы стаіць мне ўваччу.

— Ну, так, бывае, — не зразумеў Мікола.—А ведаеш,—кажа ён наўмысьля дужа звычайным голасам,—навіну пачуў ад дзяцей: Крупкі учора таксама, ведаеш, разьбіты мужыкамі... Дом, ведаеш,брагка, спалілі. Нічога, бацька пасьпеў уцячы ў Магілеў. Езьдзілі нашы на станцыю, даведаліся. Дык вот, ведаеш. Цябе тут ніхто ня знае, ня думай. А бацька, аднак, пасьпеў-жа уцячы...

„Ах, так, Крупкі... Дзе я радзіўся, дзе я рось, дзе вісеў партрэт надменнай прыгажуньні—полькі, што людзі казалі: „Твая матка, яна памёрла, як ты радзіўся". Забілі мужыкі, — даведаўся я. Крупкі, касавіца, сенажаць, маленства... Ану, чорт і з ім, ці ня ўсё роўна? Так, ці ня усё роўна? Дачка лясьнічага Іра кахала мяне, а ня прызналася, бо ня мела веры, каб я, багатыр, узяў яе, мяшчанку без пасагу. Я люблю Алю, а павінен даць дарогу князю. Якая дурата! І чорт з ім, зусім!"

— Чорт і з ім, чорт і з ім, — мармочыць ён і палохае Міколу.

— Што ты кажаш?

— А? Бацька ўцёк? Чорт з ім...

— З кім?—зусім не разумее Мікола свайго Ігнася і ўзноў пытаецца:

— З кім?

— Так, з усім. Ня шкода.

— Бібліятэка, братка, згарэла.

— Ат, няхай сабе. Яны створаць сабе, калі ім будзе ў тым патрэба.

— Хто яны?

— Людзі аднэй з табою косьці і аднаго з табою цела, браце Мікола, але з духам, не папсаваным цывілізацыяй, як у цябе,—аб іх кажу...

— Ну, і што?

— Што? Нашы дзяды мардавалі вашых, а даўгі спаганяюць, бач, унукі з унукаў.

— Э, браце Ігнась, мне цяпер ня ймецца веры ў цалебнасьць каўкаскіх мінеральных водаў,—з натугаю жартуе сьціплы друг, каб ськіваць думкі з прыкрай, нейкай дурной сьцежкі.

М. Гарэцкі.

(*Далей будзе*).

Беларусь.

„Зялёная Армія“.

Бальшавіцкія „Известия“ за 17 чэрвеня пішуць, што ў Аршанскім (Магілеўск. губ.) і бліжэйшых лясных паветах хаваюцца *астаткі* „Зялёнай Арміі“.

Прадстаўнік ген. Денікіна у Варшаве кажа аб „зяленых“ так: „Зялёная армія складаецца з дэзэртыраў чырвонай і хаваецца пад цянькам зялёных лясоў, аткуль і дастала свой назоў. А дзеля таго што з чырвонай арміі паўцякалі цэлыя часткі,—у зялёнай ёсьць аружжа, да артылерыі уключна. Відаць, ёсьць ў яе і камандны склад“.

М. Круглае, Магілеўскай губ.

У ісполкоме працуюць людзі на катораых наракаець уся вёска. Напрыклад, гэткі выпадак: старшыня ісполкома адпрагаё ў полі коні, ня кажучы каму і нашто гэта патрэбна: „Гэта мая справа... Што хачу, то й раблю... Не размаўляць! . . .“ П'янства ідзе страшэннае. З м. Круглага езьдзяць па вёсках якія-сь чырвонаармейцы, каторыя наводзяць на жыхароў паніку стральбой угару і загадам даць ім самагонкі.

Тэшадовичская вол., Слуцкага пав.

Ува ўсіх валасьцёх павету былі разасланы абвесткі, што на 18 мая назначаецца сход беднаты, каб зарганізаваць Саюз Беднаты. На гэты кліч пазьбіраліся бедныя жыхары з усіх вёсак, увесь дзень сядзелі ў валасьці, але сходу ніякага не дачакаліся.

Вялікадонецкая вол., Барысаўскага пав.

Можна заўважыць масавыя хваробы тыфам і воспай, але ніякае мэдыцынскае помачы і мэдыкамэнтаў няма; ёсьць толькі адзін фельчар, каторы цяпер сам хварэе на тыф. Акушэрка, мала спрактыкаваная, ня можа даць патрэбнае помачы.

Сёлетні ураджай.

Сёлетні ураджай прадстаўляецца вельмі памысна. Пагода, якая стаяла дагэтуль, вельмі добра ўплывае на ярыну і сенажаці. Жыта пекнае, пшаніца—мясцамі. Выказваюцца погляды, што за час ад пачатку вайны сёлета прадвідзіцца ураджай найлепшы. Шкода толькі, што так многа палёў ляжыць адлогам. Меймо надзею, і гэтыя недасевы марнуюцца ужо апошні год.

Міцкуны.

Ужо некалькі тыдняў, як узновіла істнаваньне, мясцовая валасная управа. Старшыня і выбарныя людзі—мясцовыя. Найважнейшай задачэй для новае адміністрацыі ёсьць помач галадаючаму сялянству. З гэтым заданьням выбарныя спраўляюцца досыць спраўна. Анагдай прывязьлі чыгункай новы харчавы транспарт, бульбы і ячменю. Падзел харчоў даручан асобам, маючым у гэтым дзеле практыку і агульную веру.

На чыгунцы.

Не зважаючы на тое, што фронт ваенны аддаліўся ад Вільні на больш за сотні вёрст, праезд па чыгунцы і дагэтуль вельмі утруднены. Калі-ж каму і суджана скарыстаць з чыгункі, то толькі не бяднейшым сялянам бо... гэта ім зусім не па кішані. З гэтае прычыны цэлыя гасьцінцы перапоўнены няшчаснымі пешаходамі з іхнімі цяжкімі харчавымі ношамі. І гэтым бедным прыходзіцца так валачыся дзесяткі, а часам і сотню вёрст падчас, калі па чыгунцы вазіняюцца парожныя вагоны. Адзін пропуск, калі яшчэ с фатаграфіей, каштуе каля 12 руб. А яшчэ білет.

Належныя ўласьці павінны на гэта зьвярнуць увагу і паруліцца такую ненармальнасьць найхутчэй паправіць.

Панямецку.

Новая Вялейка.—Анагдай на Віленскай вуліцы публіка была зьдзіўлена зьдзекам паліцэйскага жандара над уладзельцам, як відаць, незамэльдаванага ровэра (веласіпеда). Прывёўшы вуліцай памянёнага ўладзельца, туж прад камэндантуру, паліцэйскі гэны, забраўшы ровэр, зусім не саромячыся белага дня і множства публікі, „дмухнуў“ „вінаватаму“ такую аплявуху, што той, засланяўшыся, устаяў, але шапку дагнаў за крокаў дзесятак.

Вот як цяпер мэльдуюць ровэры!

З усіх старон.

Канец Турцыі.

«Рада чатырох» паслала Турцыі адказ на ноту Фэрсед-пашы з 17-га чэрвеня. У адказе адзначаецца, што Турцыя намагаецца сьцінуць усю віну на камітэт „Еднасьць і Прагрэс“ і просіць адбудаваць цэльнасьць турэцкае дзяржавы. Канфэрэнцыя ня можа пайсьці на тое, каб народ ухіліўся ад адказнасьці, агульнай з урадам, каторага ён ня сьціда́ў; далей нота супярэчывае аргументам на карысьць адбудаваньня цэльнасьці Турцыі. Ня можна паказаваць на мінулую гісторыю турэцкага кіраваньня, а таксама на палажэньне, якое цяпер ёсьць у мусульманскім сьвеце, просячы аб пашкадаваньні Турцыі і ўзвароце ёй тых земляў, каторыя былі ў яе. Не знаходзім,—дадае нота,—ні ў Эўропе, ні ў Азіі, ні ў Афрыцы ніводнага прыклада, каторы сьведчыў-ба аб здольнасьці туркаў кіраваць чужымі расамі. Турцыя усюдых робіць разруху; там, дзе яна была пабядзіцельнаю, яна ня ўмела развіваць таго, што здабыла вайною. Патрэбна таксама адкінуць і матывы рэлігійнага характару.

Распісаньне паяздоў.

Цяпер на віленскім дарожным вузле ходзяць паязды водле ніжэйсьледуючага расписаньня:

У кірунку Вільня—Ліда.

№ 507 выходзіць з Вільні а 6 г. наранціы.
№ 521 „ „ „ „ 4 „ папаўдні.

У кірунку Ліда—Вільня.

№ 522 прыход. да Вільні а 10 г. 50 м. наранціы.
№ 508 „ „ „ „ 4 „ — папаўдні.

У кірунку Вільня—Смаргонь.

№ 754 прыходзіць да Вільні а 12 г. 8 м. у начы.

У кірунку Вільня—Н.-Сьвенцяны.

№ 951 выходзіць з Вільні а 2 г. папаўдні.
№ 952 прыходзе ў Вільню а 6 „ у вечары.

У кірунку Вільня—Вака.

№ 601 выходзіць з Вільні а 7 г. наранціы.
№ 605 „ „ „ „ 2 „ папаўдні.
№ 607 „ „ „ „ 7 „ 30 м. увеч.

У кірунку Вака—Вільня.

№ 604 прыходзе у Вільню а 11 г. — наранціы.
№ 606 „ „ „ „ 3 „ 10 м. папаўд.
№ 608 „ „ „ „ 3 „ 40 „ увечар.

Ад 17 чэрвеня ходзіць адзін поезд паміж Вільняй і Горадняй цераз Ваку, дзе трэба перасядаць з прычыны папсаваньня мосту.

Поезд гэты адходзіць з Вільні а 7 г. наранціы.

Рэдактар і выдавец У. Знамяроўскі. Друкарня «Віленскага Выдавецтва», Мала-Стэфанаўская, 23.